

si actum ordinis exercet. — Quæritur III. An poenam irregularitatis incurrat non tantum excommunicatus vitandus, sed etiam tolerandus, præsertim occultus, si aliquem actum ordinis exercet? Resp. Affirmative. Ratio est, quia jura indistincte loquuntur: ergo indistincte sunt intelligenda, c. *Quia circa* 22, de Privileg. Nec obstat, quam aliqui obijciunt, Bulla Martini *Ad aboendam*: quia per eam solis fidelibus non excommunicatis habentibus communicationem cum excommunicatis, minime vero ipsis excommunicatis favorem aliquem conferre voluit: prout patet ex illis verbis Bullæ ad finem positis: Pro hoc non intendit excommunicatos in aliquo relevare, nec eis quomodolibet suffragari.

20. *Non item excommunicatione minore ligatus.* — Quæritur IV. Num etiam in excommunicatione minori existens contrahat irregularitatem celebrando aliquem actum ordinis? Resp. Negative, textus clarus habetur c. fin. h. t. ibi: Si celebrat minori excommunicatione ligatus, licet graviter peccet, nullus tamen notam irregularitatis incurrit.

21. *Censuratus etiam minoris ordinis actum exercens est irregularis.* — Quæritur V. Utrum irregularitatem etiam incurrat censuratus, si actum ordinis minoris acolythus, v. g. exerceat? Resp. Affirmative, si id cum solemnitate, et quasi ex officio faciat. Joan. Andreas in c. 2, h. t. n. 2. et ibi Abbas, n. 4. Hostiensis, § *Sed quidquid*. Barbosa, n. 3. Fagnanus, n. 7, arg. cit. c. 2, h. t. Ubi generaliter sine distinctione inter majorem, et minorem ordinem fit dispositio, sicut etiam c. 1 § fin. c. *Is cui* 20, de *Sentent. excommun.* in 6. Sine distinctione inter dictos ordines de irregularitate pronuntiatur, ibi: Si divinis se ingerat, in suo agens officio, ut prius; atqui ubi jus non distinguit, nec nos debemus distinguere, cit. c. *Quia circa* 22, de *Privileg.* ergo.

22. *Si id cum solemnitate faciat.* — Dicitur autem notanter: Si id cum solemnitate et quasi ex officio faciunt; si enim hujusmodi actum ordinis minoris sine ulla solemnitate, modo, quo eum juxta receptam consuetudinem de facto passim faciunt laici, exercent clerici, eos ab irregularitate immunes esse, satis communiter docent theologi, in specie Navarrus manual. cap. xxvii, n. 242, Sylvester § *Irregularitas*. quæst. 27, et ex Canonistis Covarravias in c. *Alma mater*. p. 1, § 6, n. 9. (ANOTATIO XL.)

TITULUS XXVIII.

De clerico non ordinato ministrante.

1. *Sensus rubricæ.* — Inter alia clericorum delicta, unum, idque grave est, si exercent ordinem, quem non habent, v. g. si diaconus Missam celebret, solemniter baptizet, nuptias, aut aquas benedicat, etc. Hinc:

2. *Pœna exercentis ordinem, quem non habet, est. I. Irregularitas, et qualis?* — Quæritur I. Quas pœnas incurrat actum ordinis exercens, quem non habet? R. Sequentes. Prima et præcipua est irregularitas, ita ut ad superiores ordines, v. g. diaconus ad sacerdotium ordinari non amplius possit. Omnes, textu claro c. 1, h. t. ibi: Nunquam ordinetur: videlicet ad ordinem, quem nondum habet. Concordat c. 2, eod. Respectu tamen aliorum, quos jam prius habuit, non fit irregularis, bene vero a proximo suspensus, juxta statim dicenda.

3. *II. Est suspensio ab ordine ita suscepto.* — Secunda pœna talis clerici est suspensio ab ordine proxime suscepto infligenda ad biennium, vel triennium, cit. c. 2, h. t. ubi statuitur, quod diaconus, qui Missarum celebrationem usurpare præsumpserit, etc., ad sacerdotis officium non poterit promoveri: a diaconatu quoque biennio vel triennio maneat suspensus.

4. *Non item ab alio.* — Dicitur notanter ab ordine proxime suscepto: cum enim nec in hoc capitulo, nec alibi fiat mentio aliorum inferiorum ordinum, horum suspensionem talis clericus non incurrit. Suarez de *Censur.* disp. 42, sect. 4, n. 4. Pirhing h. t. n. 3, quia dispositio pœnalis et odiosa, qualis est ista, restringenda potius, quam extendenda est, arg. c. *Odia*. 13, de *Reg. jur.* in 6.

5. *III. Est excommunicatio. IV. Degradatio.* — Tertia pœna est excommunicatio c. 1, h. t. ibi: Si quis baptizaverit, aut aliquod officium divinum exercuerit non ordinatus, propter temeritatem abjiciatur ab Ecclesia; ubi verbum abjiciatur indicat hanc excommunicationem non ipso facto incurri, sed primum infligi debere. Suarez loc. cit. n. 2.

Quarta pœna est degradatio, et traditio curiæ sæculari, juxta dicenda intra n. 13 et seqq.

6. *Ad contrahendam pœnam irregularitatis requiritur, ut quis exerceat proprium actum ordinis.* — Resp. II. Ad hoc ut clericus non ordinatus irregularitatem n. 2, specificatam incurrat, sequentes requiruntur conditiones. Prima est, ut proprium actum seu ministerium ordinis exerceat, quod non nisi ab ordinato exerceri potest; prout contingeret, si minorista epistolam cum manipulo, vel subdiaconus Evangelium cum stola solemniter cantaret, aut horum aliquis, vel diaconus celebraret, solemniter baptizaret, confirmaret, sacramentaliter absolveret, extremam unctionem conferret, etc., prout in simili diximus supra tit. præced. n. 6, et cum aliis docet Navarrus *Manual.* cap. xxvii, n. 242. Suarez de *Censur.* disp. 42, sect. 4, Pirhing h. t. n. 5.

7. *Et quidam serio.* — Secunda conditio est, ut clericus hujusmodi ordinis actum exerceat serio saltem quoad exteriorem actionem, si enim ex joco duntaxat, vel per modum ludicræ, vel scenicæ actionis id facit, in ordine ministrare, vel actum ejus exercere non censetur, sed potius representare eumdem, consequenter irregularis non evadit. Navarrus loc. cit. Bonacina disp. 7, de *Irregular.* q. 3, p. 6, n. 1. Sylvester § *Irregularitas*, quæst. 12, limit. 2. Suarez loc. cit. n. 16. Pirhing h. t. n. 6, qui tamen cum citato Suarez bene subjungit, sufficienter, ad propositum serio agere illum, qui exteriorem actionem ordinis serio producit eo modo et fine, ut homines decipiat, vel persuadeat, se ex vero ac sincero animo et intentione etiam interna talem actum ordinis exercere, etsi revera talem intentionem et mentem internam non habeat, imo nec habere possit, quando scit, quod ordinem requisitum pro actu non habeat. Alias enim fere nullus hanc irregularitatem incurreret, hoc ipso, quod nullus, nisi crassus, qui scit, se ordinem non habere, intentionem internam habeat verum proprium ac validum illius actum ex recendi.

8. *Ac temere.* — Tertia conditio est, ut temere et scienter id faciat, Suarez loc. cit. n. 16. Avila de *Censuris*, disp. 9, sect. 2, d. h. 13, arg. c. 1, h. t. ibi: Propter temeritatem, hinc qui ex ignorantia invincibili probabiliter putat, se ordinem, cujus actum exercet, habere, irregularitatem non incurrit; quia hæc ac propositum imponitur in pœnam peccati, quod si abest, etiam pœna abesse debet.

9. *Cæterum non refert, num majoris vel minoris ordinis actum exerceat, si id solemniter facit.* — Sylvester loc. cit. Avila loc. cit. et nonnulli alii addunt etiam quartam conditionem, videlicet, ut quis exerceat proprium actum ordinis sacri, eo quod actus ordinum minorum ex consuetudine etiam laici exercere soleant. Verum circa hanc conditionem discurrendum sicut supra tit. præced. n. 21, de clerico censurato exercente actum ordinis minoris, videlicet, quod si id faciat solemniter, et quasi ex officio, irregularitatem æque incurrat, ac si actum ordinis sacri, seu majoris exerceret, per jura, et rationes cit. n. 21, allegatas; præsertim cum etiam c. 1, h. t. universaliter dicatur: Si aliquid divinum officium exercuerit non ordinatus, nunquam ordinetur: Si vero id facit absque ulla solemnitate, modo, quo juxta consuetudinem practicant laici, irregularis non erit, Navarrus loc. cit. n. 242, dicto 7. Suarez loc. cit. n. 15.

10. *Laicus actum etiam majoris ordinis exercens, non fit irregularis.* — Quæritur II. Utrum laicus exercendo actum ordinis præsertim majoris, v. g. celebrando Missam, absolvendo sacramentaliter, irregularitatem, vel aliam pœnam, et quam incurrat? Resp. I. Laicus qualemunque actum ordinis exercens irregularitatem non incurrit. Barbosa in c. 1, h. t. Bonacina de *Censuris*. Disp. 7, quæst. 3, pun. 6, n. 1, § *Dixi clericus*, Henriquez lib. II, § *Baptism.* cap. xxix, § 1, prope finem. Layman lib. I, tr. 5, p. 5, cap. III, n. 3. Ratio est, tum quia rubrica hujus tituli, de solis clericis non ordinatis, minime vero de laicis loquitur, consequenter ad hos dispositio pœnalis extendi non debet, arg. c. *Odia.* de *Reg. jur.* in 6, præsertim cum pœna irregularitatis in specie extra casus in jure expressos non incurrat, c. *Is qui*. 18, de *Sentent. excommun.*

11. *Valeat argumentum a rubro ad nigrum.* — Nec dicas pro laicis hanc pœnam satis exprimi c. 1, h. t. Ubi universaliter et sine distinctione inter clericum et laicum statuitur, quod quicumque non ordinatus aliquod divinum officium exercuerit, sit irregularis; respondetur enim textum quidem indistincte loqui, esse tamen intelligendum juxta rubricam tituli, quæ expresse de solis clericis sonat; valet enim argumentum a rubro, ad nigrum, si nigrum non contradicat rubro juxta amplius dicta in Proœmio. Lib. I, § 6, a n. 96.

12. *Irregularitas non contrahitur, quæ non latus officium, quæ est 79, inter Constitutiones dicti Papæ tom. III. Bullarii Cherubini, ubi § 3 et 4, ita statuitur: Nos detestantes impiam et nefariam horum temeritatem, qui atrocissimo hoc scelere Catholicam veritatem facto impugnant, etc., statuimus et decernimus, ut de cætero, qui in posterum ad] sacrum presbyteratus ordinem non promotus Missam celebrare, aut sacramentalem confessionem audire præsumperit, ætate minori viginti quinque annis non excusetur, quominus eidem Clementis Constitutioni subjiciatur, dummodo vigesimum suæ ætatis annum compleverit.*

13. *Si laicus vel clericus non sacerdos Missam celebrare, vel confessionem sacramentalem audire attentat, degradari, et curiæ seculari tradi, ab eaque gravissime puniri debet.* — Resp. II. Quamvis laici actum ordinis exercentes irregularitatem non incurrant, nihilominus si laici, vel clerici celebrationem Missæ, vel absolutionem sacramentalem usurpare attentant, tamen ab inquisitoribus, vel locorum ordinariis tanquam idololatriæ, et gravissimi falsi rei, omni misericordia indigni judicari, Curiæ seculari debitis pœnis afficiendi tradi possunt ac debent, prout tam de laicis, quam etiam clericis ordinavit Clemens VIII, in Constitutione, *Et si alias*, quæ est octava inter Constitutiones dicti Pontificis, in Bullario Cherubini, ubi § 3, statuitur: Præterea ut gravissima hæc scelera committentes, posthac debito supplicio puniantur, motu proprio, etc., decernimus, atque statuimus, ut quicumque non promotus ad sacrum presbyteratus ordinem, repperitus fuerit Missarum celebrationem usurpare, vel sacramentalem confessionem audisse, a iudicibus sanctæ inquisitionis, vel locorum ordinariis tanquam Ecclesiæ misericordiæ indignus, a foro ecclesiastico abjiciatur, et ab ordinibus ecclesiasticis, si quos habuerit, rite degradatus, statim Curiæ seculari tradatur, per iudices sæculares debitis pœnis plectendus.

14. *A qua pœna non excusat minor ætas, dummodo vigesimum annum compleat.* — Quæ Constitutio ab Urbano VIII denuo confirmata, magisque declarata fuit, adeo ut hi quoque ordinariæ pœnæ subjaceant, dummodo vigesimum annum expleverint; uti videre est in ejusdem Constitutione *Aposto-*

15. *Quis possit dispensare in irregularitate per malum usum ordinis contracta.* — Itaque non promotus sic delinquens nulla habita consideratione ætatis minoris, sive laicus, sive clericus sæcularis, aut cujusvis ordinis, congregationis, societatis etiam de necessitate exprimens regularis, aut cujusvis alterius instituti, etiam quantumvis exempti, et privilegiati, Nobisque, et Sedi Apostolicæ immediate subjecti, necnon militarium quorumcunque etiam sancti Joannis Hierosolymitani fuerit, tradatur Curiæ seculari debitis pœnis plectendus.

16. Quæritur III, Quis dispensare valeat in irregularitate per malum usum ordinis contracta juxta hanc præcedentem, et etiam sequentem rubricam? Resp. Quamvis olim fuerit solius Papæ in hujusmodi irregularitate dispensare, c. 1, § fin. *de Sentent. et re judicat.* in 6, et c. 1, *de Sentent. Excommuni.* in 6, tamen hodie vigore Tridentini hæc potestas etiam ordinario competit, si delictum est occultum; secus, si est publicum, aut jam deductum ad forum contentiosum. Communis, ac certa, textu expresso concilii Trident. Sess. 24, *de Ref. cap. vi.* (ADNOTATIO XLI.)

TITULUS XXIX.

De clerico per saltum promoti

1 et 2. *Per saltum ordinari quid? Est prohibitum. Ad honores per gradus ascendere jura volunt.* — Præter recensita delinquit insuper clericus, qui per saltum accipit unum, vel plures ordines, id est, qui superiorem, vel majorem omisso medio, inferiori, vel mi-

nore ordine, v. g. omisso lectoratu, subdiaconatu, vel hoc omisso diaconatu, aut presbyteratu suscipit: sicut enim dictante lumine naturæ leges civiles statuere, ut non nisi gradatim a minoribus ad majores ordines ascendatur, l. *Ut gradatim* 11, ff. *de munerib. et honorib.* ibi: Ut gradatim honores deferantur, edicto, et ut a minoribus ad majores perveniatur, epistola divi Pii ad Titianum exprimitur: juncta l. *Honor.* 14, § 5, ff. eod. sic sancte etiam ab Ecclesia ordinatum fuit, ut ad munera et honores ordinum non nisi gradatim, videlicet a prima tonsura ad ordines minores, et ab hiis ad majores debito ordine ascenderetur, can. 1, dist. 52, can. *Si officia.* 2, et can. fin. dist. 59, juncto concil. Trident. Sess. 23, can. 2, et cap. xi, de reformat. Gradus autem, quibus ascenditur, præscribuntur can. *Cleros.* 1, dist. 21, quibus clericus successive fit ostiarius, lector, exorcista, acolytus, subdiaconus, diaconus, presbyter, episcopus; adeo ut etsi ordinatio non servato hoc ordine valida sit (excepto episcopatu, qui de essentia prærequirit ordinem c. *Ex litteris.* 10, in fine, *de Excess. prælat.*) tamen illicita est, et pœnis subjecta.

3. *Ordo per saltum illicite quidem, sed valide confertur, excepto episcopatu.* — Quæritur I. Quibus pœnis subjaceat clericus, per saltum ordinatus? Resp. I. Qui per saltum sive ignoranter, sive scienter ordinem suscipit, ipso facto ab ordine, quem per saltum suscipit, tandiu manet suspensus, donec ordinem inferiorem omissum recipiat. Abbas, in c. un. h. t. et ibi Barbosa, n. 3. Pagnanus, n. 22. Navarrus, *Manuat.*, cap. xxii, n. 242, cum communi, can. *Sollicitudo.* dist. 52, et c. un. h. t.

4. *Per saltum ordinatus ipso facto est suspensus ab ordine ita suscepto. Non item ab alio rite suscepto.* — Dicitur autem notanter ab ordine quem per saltum suscipit; quia quamvis nonnulli cum Gonzalez, in cit. c. un. h. t. in 6, velint, talem clericum esse etiam ab aliis ordinibus rite et gradatim susceptis suspensum; tamen probabilius videtur, suspensione affici solum ordinem per saltum susceptum. Barbosa, *de Offic. et potestat. episcop.*, n. 10. Suarez, *de Censuris.* Disp. 31, sect. 1, n. 48, et plures alii a Barbosa allegati, arg. cit. c. un. h. t. ubi per saltum promotus ad sacerdotium pro usu et exercitio hujus solius ordinis per saltum promotus dispensatione opus habere

videtur, quam interpretationem benignam suadet ipsa etiam materia pœnalis, arg. c. *Odia*, et c. *In pœnis.* *de Reg. jur.* in 6.

5. *Per saltum ordinatus, quando fiat irregularis?* — Resp. II. Quamvis per saltum ordinatus fiat irregularis, si temere exercet, actum ordinis per saltum suscepti; eo quod violet censuram, suspensionem nempe, juxta dicta, consequenter ex hoc capite irregularitatem incurrat per dicta supra; tamen ob solam susceptionem ordinis per saltum irregularis non evadit, si ab exercitio talis ordinis abstinet. Barbosa, loc. cit. Sylvester, §. *Irregularitas.* q. 11, n. 13. Pagnanus, in c. un. h. t. Suarez, loc. cit., n. 45, et seq. Ratio est, quia hæc irregularitas in jure nullibi reperitur expressa: consequenter non contrahitur, arg. c. *Is qui.* *de Sentent. excommuni.* in 6.

6. *Qui absque prima tonsura ordines suscipit, est suspensus ab illis.* — Quæritur II. Utrum etiam suspensus sit, qui ordines absque prævia prima tonsura? vel absque confirmatione suscipit? Resp. I. Qui absque prima tonsura recipit, ab illis ipso facto suspensus est. Sperel. *Decis.* 114. Barbosa, *de Offic. et potestat. episcop.* Allegat. 4, n. 7. Pirhing, h. t. n. 7. Ratio est, tum quia, etsi dato non concesso tonsura ordo non esset, est tamen juxta omnes primus gradus ad ordines, et eorum fundamentum, ac ordinum instar in consuetis Ecclesiæ ordinationibus confertur, et propterea etiam a sacris canonibus ordo vocatur, c. *Cum contingat.* 11. *De ætate et qualitat. Præficiend.* ibi: Per primam tonsuram juxta formam Ecclesiæ datam, clericalis ordo confertur. Accedit declaratio S. Congregationis allegata a Gallemart. ad Tridentin. Sess. 23, *de Reformat.* cap. xiv, qua declaratum habetur, eos, qui absque prima tonsura ordines suscipiunt, a sic susceptis esse suspensos.

7. *Non item qui absque confirmatione alios suscipit.* — Resp. II. Qui absque sacramento Confirmationis primam tonsuram, vel ordines suscipit, non est suspensus. Zoesius, h. t. n. 5. Pirhing, h. t. n. 10. Avila, *de Censuris.* p. 7, disp. 9, sect. 1, dub. 3, et communis aliorum. Ratio est, quod etsi a concilio Trident. Sess. 23, *de Reformat.* cap. iv, præcipiatur, ne quis prima tonsura initiatur, et consequenter ne ordinetur, qui sacramentum Confirmationis non susceperit, indeque illicite agat, qui absque Confirmatione primam tonsuram vel ordines

suscipit, tamen nec a dicto concilio, nec a jure communi ullibi aliqua suspensio, vel irregularitas imponitur, consequenter non incurritur, arg. *Sæpe*. cit. c. *Is qui*. 18, de *Sentent. excommun.* in 6.

8. *Si quis per saltum ordinatus, in suscepto ordine non ministravit, potest in suspensione dispensare episcopus.* — Quæritur III. Quis possit dispensare in pœnis ob ordines per saltum susceptos contractis? Resp. I. Si per saltum ordinatus in ordine ita suscepto non ministravit, potest dispensare episcopus in suspensione, quatenus in ordine per saltum suscepto ministrare valeat, ita tamen ut prius ordinem omissum recipiat c. un. h. t. ibi: Mandamus, quatenus condignam pœnitentiam pro hujusmodi negligentia injungas eidem, qua peracta ipsum in diaconum (eius ordinem omiserat) ordinare procuret, et sic de misericordia eundem ministrare permittas in ordine sacerdotii per saltum suscepto, et concilium Tridentinum Sess. 23. de *Reformat.* cap. xiv, ibi: Cum promotus per saltum, si non ministraverint, episcopus ex legitima causa possit dispensare.

9. *In qua tamen, sicut et in irregularitate dispensare nequit, si in tali ordine per saltum ordinatus ministravit.* — Resp. II. Si per saltum promotus, ante dispensationem ministraverit in ordine ita suscepto, non potest episcopus dispensare in suspensione, nec in irregularitate ob ministrationem juxta dicta n. 5, contracta, nisi delictum sit occultum. Patet conclusio ex concilio Tridentino loc. cit. a sensu contrario; ex hoc enim quod dicat concilium, si non ministravit, potest episcopus dispensare; bene inferitur, ergo si ministravit, dispensare non potest.

10. *Nisi delictum sit occultum.* — Dicitur autem notanter nisi delictum sit occultum; hoc enim ubi est, tam in irregularitate, quam suspensione dispensare valet episcopus vi concilii Tridentini Sess. 24, de *Reform.* cap. vi, ibi: Liceat episcopis in irregularitatibus omnibus, et suspensionibus ex delicto occulto provenientibus, etc., dispensare.

TITULUS XXX.

De eo, qui furtive ordinem suscepit.

1. *Ratio ordinis.* — Ordinem furtive plerumque suscipiunt illi, qui per saltum ordi-

nantur; hinc recto ordine præcedentem præsens titulus sequitur.

2. *Furtive ordinem suscipere quis dicatur?* — Dicuntur autem ordinem furtive suscipere, qui vel in examine rejecti, vel sine examine, simulque sine licentia seu consensu ordinarii dolose et furtive se ingerunt cæteris ordinandis, can. *Quando*. 5, dist. 4, can. *Extra*. 5, dist. 64, vel qui eadem die minores cum subdiaconatu, vel duos majores ordines simul furtive, et sine licentia requisita accipiunt c. 2 et 3, h. t. De quibus.

3. *Furtive ordinem suscipiens illicite quidem, tamen valide ordinatur.* — Quæritur I. An furtive suscipientes ordinem non tantum illicite, sed etiam invalide ordinantur? Resp. Quamvis certum sit, hujusmodi suscipientes graviter peccare utpote præceptum Ecclesiæ in gravi materia transgredientes, tamen ordo furtive susceptus valide conferitur, nisi ordinans seriam haberet intentionem non ordinandi furtive se ingerentes, seu absque licentia ordinarii accedentes; communis doctorum arg. c. 1, h. t. ubi furtive ordinatus non amplius jubetur ordinari, et sublata censura, quam incurrit, permittitur ministrare, manifesto argumento, ordinem furtive collatum valere.

4. *Nisi ordinans intentionem, vel protestationem faciat, et notificet non ordinandi furtive se ingerentes.* — Dicitur autem notanter, nisi ordinans seriam haberet intentionem non ordinandi, etc., hanc enim si ordinans habet, utique valide non ordinatur furtive se ingerens. Pirhing, h. t. n. 5. Rebuffus, in *Praxi benefic. tit. de Clericis ad Ordines male promotis*. Glossa, 4, n. 19. Ratio est, quia juxta unanimem et certam ad valorem sacramenti essentialiter requiritur intentio ministri conficientis sacramentum; quæ, ut supponitur, non habetur, sed contraria efformatur respectu talis. Hinc bene attendendum, qualiter ante ordinationem se habere, et quale intentionem, protestationem, vel admonitionem formare et præmittere soleant episcopi ordinantes. Si enim, uti in nonnullis locis fieri solet, per se, vel officialem ordinandi indicant sequentem vel similem intentionem, aut protestationem: Non intendimus ordinare illos, qui non fuere examinati et approbati, vel qui furtive se ingerunt; vel si aliqua occulta sunt innotati; vel, Protestamur, quod nolumus ordinare, qui, etc. Si inquam, similis intentio, vel protestatio præmittitur, eamque rever-

habeat ordinans, utique valide non ordinantur, qui per intentionem hujusmodi excluduntur ob rationem num. præced. allegatam.

5. *Et hanc postea non revocat.* — Notant tamen Layman, lib. V, tr. I, cap. iv, n. 6. Bonacina, de *Sacramentis*. Disp. 2, q. 2, p. 4, n. 6. Hugo, de *Sacramentis*. Disp. 8, n. 119. Henriquez, lib. II, cap. viii, n. 5; quod si non obstante tali præmissa protestatione episcopus postea nihilominus habeat intentionem ordinandi præsentem, vel faciat intentionem universalem faciendi circa præsentem personas, quod facit Ecclesia, prævalet talis intentio priori; eo quod præmissio hujusmodi protestationis non sit conformis ritui, et praxi universalis Ecclesiæ.

6. *Si episcopus præmittit intentionem vel protestationem non ordinandi furtive se ingerentes, censetur in dubio serio facere; consequenter talis invalide ordinatur.* — Quod autem aliqui apud Lugo, loc. cit. docere videantur, hujusmodi protestatione ab ordinariis absterrendi potius, quam non ordinandi animo fieri, indeque in dubio valide censerentur ordinatos, qui furtive se ingesserunt, vel aliqua ex supradictis conditionibus affecti fuere; et Layman, loc. cit. absolute velit, tales non obstante quacunquæ simili protestatione valide ordinari, eo quod episcopus censeatur semper habere actualem, et practicam intentionem ordinandi hominem præsentem, dicere non audemus; tum quia episcopus, si revera vult, omnino potest habere seriam intentionem non ordinandi, consequenter si eam manifestet verbis, censetur in dubio, eam serio habuisse; quia, ut dicitur l. *Labeo*. 7, § 2, ff. de *Supellect. leg.* Nemo existimandus est dixisse, quod non mente agitaverit, et l. *Generaliter*. 13, c. de *non numerand. pecun.* ibi: Nimis indignum videtur, quod sua quisque voce dilucide protestatus est, id in eundem casum infirmare, proprioque testimonio resistere. Tum quia in dubio, quando agitur de valore sacramenti tutior eligi, ac propterea sacramentum etiam ordinis reiterari debet, arg. can. *Presbyter*. 68, ubi presbyteri, de quorum valida ordinatione dubium est, jubentur reordinari; sic etiam rebaptizari debet, de cujus valido baptismo dubium est, can. *Parvulos*. dist. 4, de *Consecrat.* Sic etiam S. Congregatio respondet, constitutum in minoribus ordinibus debere de novo ordinari, si ratione dubii baptismi, dubium est de valore ordinum collatorum.

7. *Solvitur ratio in contrarium. In dubio valoris sacramenti, iterandum est.* — Nec in contrarium juvat ratio a Layman, allata, videlicet, quod non obstante prævia seria protestatione episcopi de non ordinandis dolose se ingerentibus, censeatur tamen habere intentionem practicam ordinandi hominem præsentem. Nam contra est, tantum quod protestatio prævia, eaque seria de non ordinando certa qualitate destituta, vel affecto, accessuro, et præsentem se exhibituro, virtualiter duret, dum tali dein præsentem se præbet, adeo ut non valeat intentio actualis præsentem ordinandi, utpote quæ non nisi talem afficere censetur, qui prævia seria voluntate non fuit exclusus; minime vero talem, quem non ordinare perseverans voluntas est, et circa quem, seu qualitates ipsius ordinans hic et nunc ignorantiam habet, quæ causat involuntarium, arg. l. *Nem idcirco*. c. de *Juris*, et *Facti ignorant.* Accedit, quod si non obstante prævia seria protestatione, et intentione episcopi de non ordinandis furtive se ingerentibus, tales valide ordinarentur, nunquam possint hi a valida ordinatione arceri, quod videtur absurdum. Quare non solum tutius, sed etiam probabilius, consequenter amplectendum videtur, casu, quo episcopus veram et seriam intentionem præmittit, et notificat, non ordinandi certas personas, illas, si furtive se ingerant, valide non ordinari.

8. *Non est consultum ut episcopus præmittat intentionem non ordinandi furtive se ingerentes, bene vero id sub excommunicatione prohibeat.* — Notant tamen doctores, consultum non esse, ut episcopi intentionem, et protestationem præmittant, tales, vel tales non ordinandi. Tum quia hoc est difforme ritibus et praxi universali Ecclesiæ; tum quia secum trahit gravissima incommoda, et pericula, quæ ex dubia et irrita ordinatione oriuntur, uti etiam bene advertit Lugo, loc. cit. quamvis consultum, et juri conforme sit, ut sub excommunicatione prohibeat, ne se ingerant non approbati, vel ne aliqui plures ordines eadem die furtive recipiant, arg. c. 1, 2, 3, h. t.

9. *Furtive suscipiens ordinem est ab illo suspensus.* — Quæritur II. Quæ sint pœnæ furtive suscipientium ordines? Resp. I. Qui unum, vel plures ordines furtive suscipit aliquo ex supra n. 2, allegatis modis, ipso jure est suspensus ab ordinibus ita suscep-